

Előszó Orosz Péter: Könyv a dióról című könyvéhez

Mottó:

„Öregember vagyok, s hálát adok az Istennek,
hogy befejezhettem ezt az írásomat az öreg diófák alatt.”
(Móra Ferenc: Öreg diófák alatt)

Jelen könyv nagyapám, Orosz Péter, néhai bio-diótermesztő életműve. A könyv közel másfél évtized kitartó kutatómunkáját és tapasztalatát tartalmazza. Nagy szeretettel és szorgalommal, legjobb tudása szerint gyűjtötte az anyagát össze. Különösen ügyelt az átvett gondolatok forrásainak megjelölésére. A fényképek és illusztrációk nagyrészt szintén saját munkái. A diótermesztőket segítő gondolatok a nagyapám saját szellemi termékei.

A könyv mellett mindig készségesen segítette szóbeli tanácsokkal is az érdeklődő barátokat, diótermesztő kollégákat és kolleginákat.

Nagyapám sajnos már nincs köztünk, így e mű szellemi hagyatéka lett. Kérem a tisztelt Olvasót, fontolja meg a benne foglalt bölcsességeket, tanácsokat! Remélem, hogy megtalálja benne a válaszokat az Önt érdeklő kérdésekre, és segítségére lesz a diótermesztéssel kapcsolatos problémák megoldásában – de akár csak kellemes időtöltésként is érdemes olvasgatni.

Kérem, a könyvben foglalt gondolatokat és képeket csak a szerző megjelölésével terjessze vagy használja fel.

Kelt: 2015. november 1.

Horváth Benedek

TURISTÁKNAK

Vázlat:

FOTÓK DIÓFÁRÓL, DIÓFÁS TÁJKÉPEK

HOL LÁTHATUNK DIÓFÁKAT AZ ORSZÁGBAN?

ÉS KÜLFÖLDÖN?

FEKETEDIÓ ÉS EGYÉB DIÓFÁK A NAGYVILÁGBAN

Fotók a diófáról, diófás tájképek A - R

Anna-Lena Anderberg: Dió

Anette: Diórügy

Kirsten d'Angelo: Árnyék, az van

O. Angerer felvétele

Alós de Balaguer felvétele

Giorgio Bartolommei: Diófa Vaieranában, Bologna környékén

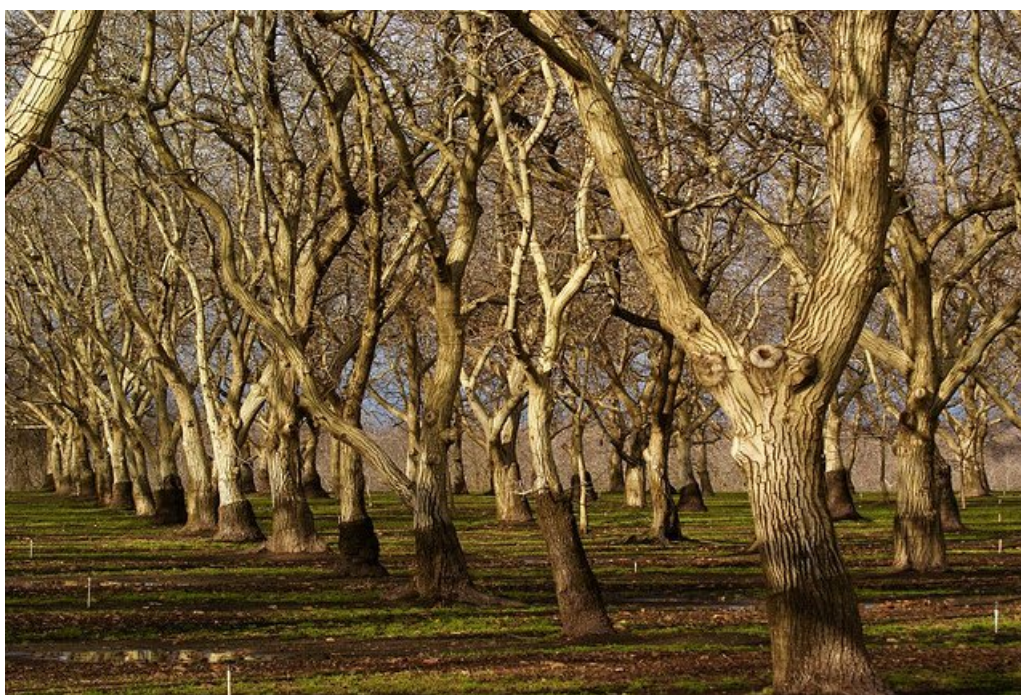
Aurélie Beaupel: Csírázó dió

Judi Berdis: Diófák (A kép Kaliforniában készült, kaliforniai feketedió alanyra magasan oltott közönséges dió ültetvényben. Hangulata egyedülálló.)

Eric Bjerke: Dióskert

Bryan Boyer: Diólevél

Karola Bruckmann felvétele

George Burggraaf két felvétele: Dióvirág, Dió a fán

Lothar Bungart: 2008, az év fája

Ed Buziak: Traktor és diófa

Ed Buziak további felvételei:

Ettore Caburlotto felvétele

José Chanly: Szomorú tőkehal

Alain Christof: Levendula és diófa

Dieter Crosmann: öreg, vidéki diófa

Flora Cyclam képei egy vörösbélű diót termő diófa tavaszi kihajtásáról

Georg Dahlhoff: Hosszú árnyék, Öreg diófa

David: Csillagnyomok a diófa felett 1-2

Debreczeni Emőke felvétele

Tom Dey: Frissen kibomlott diólevél

Anthony Dunn felvételei: Diófa ősszel, Őszi diólevél

Csupasz diófák Sutter Buttes közelében, Téli diófák, Dióskert

Stephen Edge: A vonat nem áll meg a diófánál (A címet én fordítottam így, az eredeti cím: A 4555-ös vonat elhalad a diófa mellett.)

Elena: Dióültetvény Mexikóban

Teerance Emerson: Dióliget ködben

Emily: Dióbarka

Regina Emmerich: Diófa a Langenbergen

Erwin: Diófa, árnyékkal (a kép Svájcban készült)

Eran Finkle képe

Thomas Förstermann felvétele

Vera Fricke felvétele

Gál Nikoletta: Diószedők a Latorcát átszelő főút mellett

Géczy Dorottya: Dióvirág lemenő napfényben

Gergovátz Éva: Diófavirágok

Joachim Gratzfeld: A diófaerdőben

Martin Grimmer: Méh a diófán

Stefan Grothus: Diórügyek

Mirco Grün: A diófa első levelei

Irina Hamos: Öreg diófám

Manne Harms felvétele

Janine Hasey: A dió csúcsrügyeinek kibomlása

Francis Heylighen: Diófa és felhők

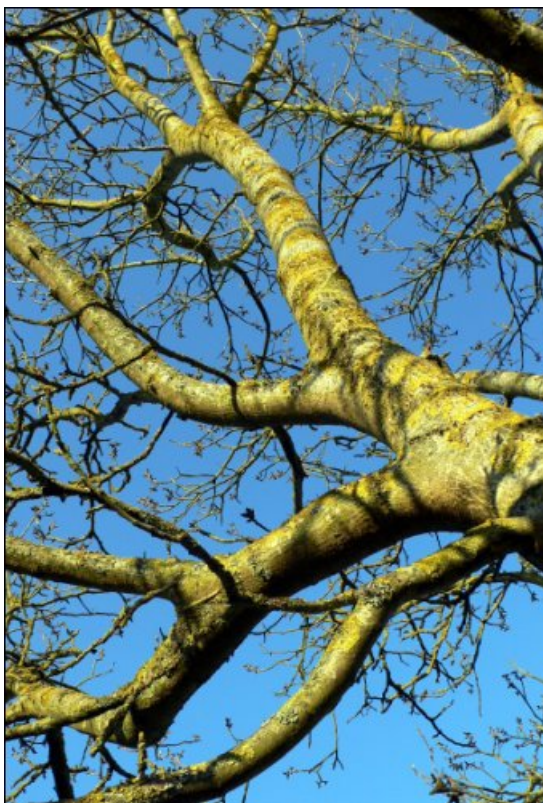
Josef Hlasek: Juglans regalis

Horváth Benedek felvételei:

Philippe Jaccottet felvétele

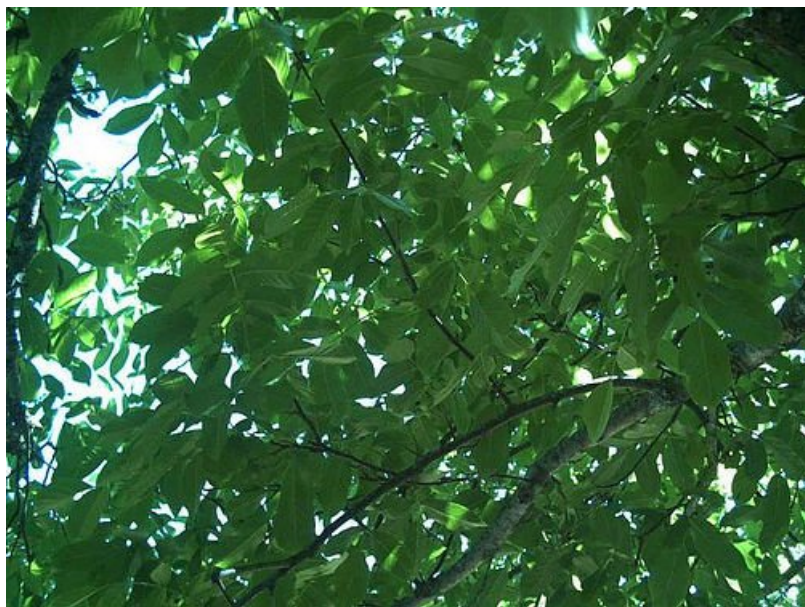
Jando: Diófa tavaszi hangulatban

Debbie Jensen: Dióskert

Jervert: A diófa árnyékában

Dirk Jukkasjärvi két felvétele

Zúzmarás diófa

Kazuo Unno (Japán) képei: Naplemente a diófa alatt 1-2, Nyáreleji diófa, Vörös szitakötő és diófa, Diófa ma

Kelly: Diófák kék-fehérben

Kelly: Elöntött dióskert. (Mindkét felvétel 2005. december végén készült, a Sacramento folyó árvizekor)

Buz Kiefer: Diófa naplementében

Tatjana Koseljova felvétele

Wolfgang Kotissek képei
Egészséges növekedés

Lágyan kezdődik

Zuzmó egy diófa odvánál

Dennis Kross két felvétele
Rotáció

Cím nélkül

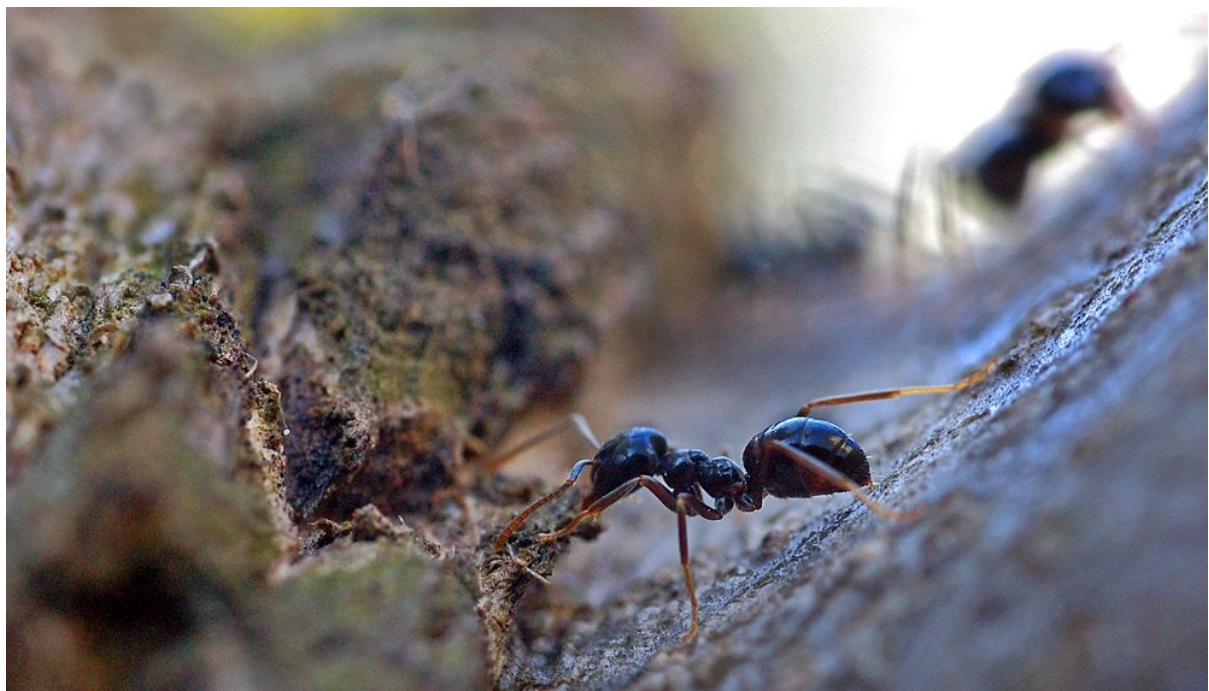
Dominique Lamiable: Diófa ködben

Maria Lankosz-Mróz: Dió

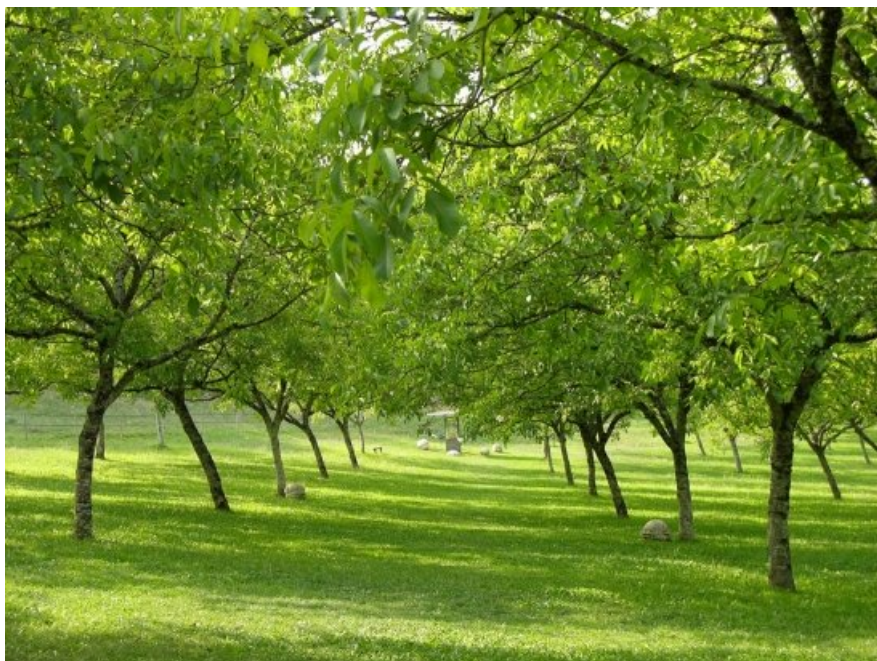
Tobias M. Lehmann: Vándorlás a diófán

Carsten és Jeanette Lücke: Egy diófa szeme

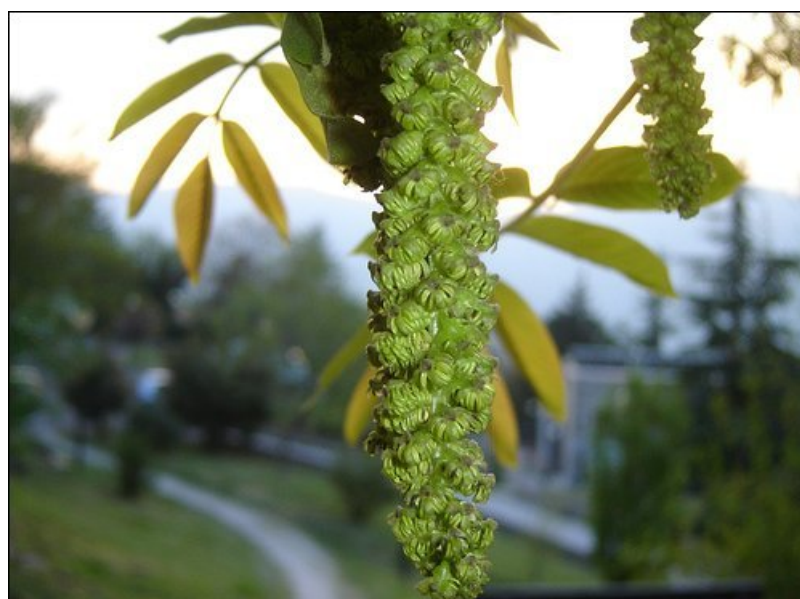
Ludovic Martin: Diófák alatt

Orio Menoni: Diófa Ponte Grossónál

RC Mishra három képe

Monok Sándor dióvirág-felvételei:

Miki Mote: Öreg diófa a Treszkavec monostor felé vezető úton

José Murcia: Dió virágzásban

O. L. Nils: Diófa tavasszal

Markus Nolf: Fiatal dióhajtás

Mariano Arizzi Novelli: Dióvirágok

Olaya: Diófa (a felvétel Spanyolországban, Cantábriában készült)

Stano Orolin felvétele

Saulius Pazenges felvétele

Ludwig Pfitzinger felvétele

Gerald Pforte felvétele

Adam Pierzhala: Dióliget Toszkánában

(A művész a felvételt valószínűleg Buenconvento határában készítette.)

Sergio Piumatti: Diófák naplementében

Tereza Pletichová felvétele:

Carlo Pollaci: Öreg diófa, fiatal dáiák

Hans-Peter Rangol: Elhagyatottan

Rasbak: Dióbarkák

Alireza Raziei három, diófás felvétele következik. Nem a képek művészi értéke emelendő ki, hanem a művész származása. Arab. Az arab világban nem is igen látni diófákat, ő mégis talált és fényképezett egy-két fürtös diót.

Nadine Rempel felvétele

M. Roger felvétele

HOL LÁTHATUNK DIÓFÁKAT AZ ORSZÁGBAN?

Mottó:

"...van-e szebb, lélekemelőbb látvány, mint egy olyan község, amelynek utcái, terei élettől duzzadó diófákkal vannak betelepítve?"

(Angyal Dezső, 1925)

Vázlat:

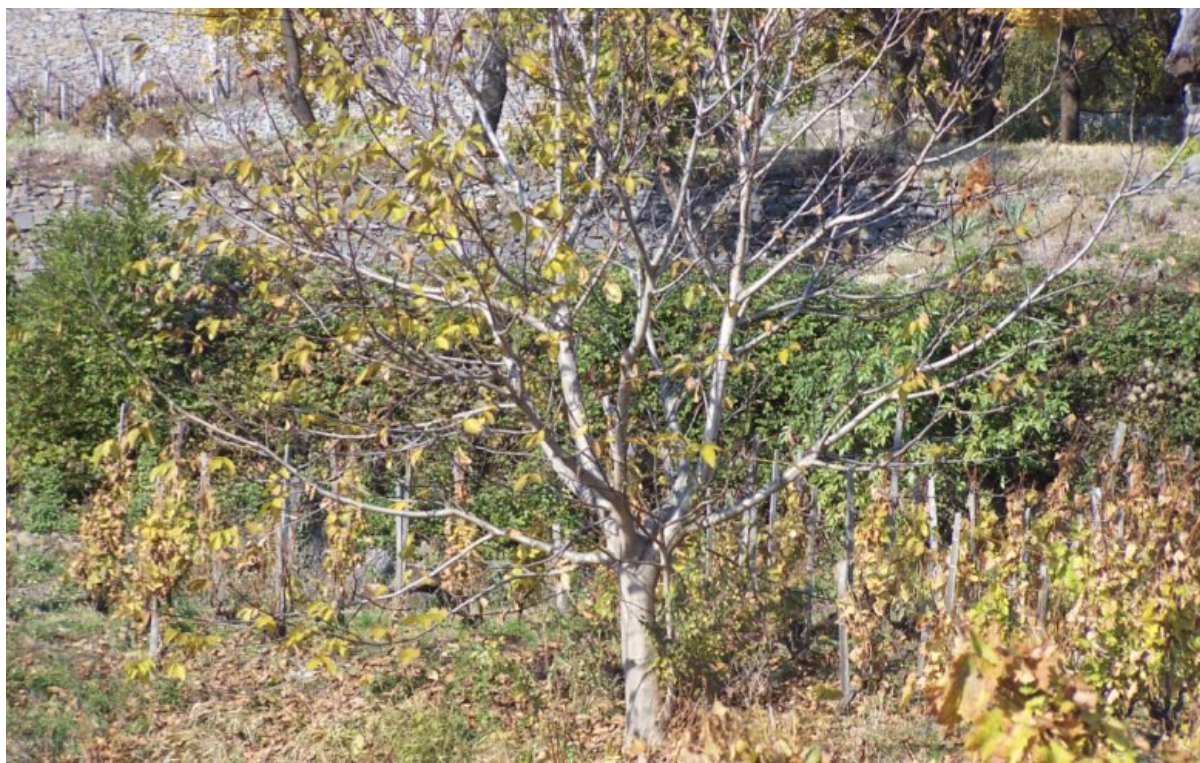
Diófák itthon

Egzotikus diófák Magyarországon

Diófák itthon

Ha arra jár, - márpedig kérem, járjon arra, - tisztelt Kollégám, tekintse meg a következő diófákat!

Badacsony, a hegyoldali szőlőkben:

Balatonföldvár, Diófa camping:

Balatonföldvár, Strandsétány:

Boldogkő vára alatt:

Bóly, Bende Károly diófája:

Tisztelt budafoki Kollégám, vihar után tegyen egy sétát a környéken. Diófákat fog látni.

Budapest, idős diófa és feketedió az Országos Pszichiátriai Intézet lipótmezei kertjében:

Budapest, Vadaskert Alapítvány iskolája:

Bükkszentkereszt, a gyógynövényes vásár területén:

Csaroda, a mosolygó szentes freskós református templomnál.

Derecske, a KITE Rt. kertészeti telepe. Ezt a diófát nemrég újra láttam. Szépet nőtt a kép készítése óta.

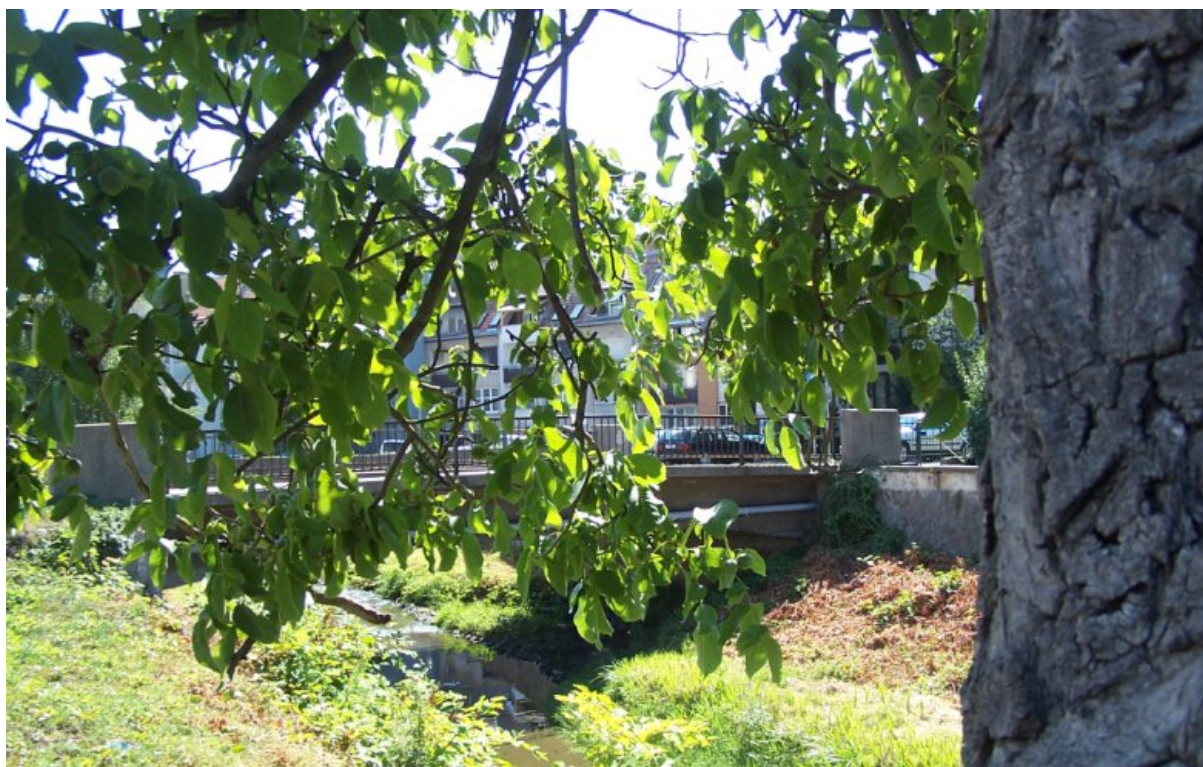
Dormánd, templomkert:

Eger, a volt cisztercita templom mellett:

Eger, az Eger-pataknál:

Eger, kőlyuki pincesor, ahol minden borosgazdának saját diófás kertje is van:

Eger, a tűzoltótoronynál:

Egerszalók, Főutca:

Érd, a régi posta előtti körforgalomban:

Fehérgyarmat, a református templom mellett:

Feldebrő, az atemplomos templom mellett:

Hajdúszoboszló, a futballpályánál:

Hajdúszoboszló, Mátyás király szálloda:

Hajdúszoboszló, a Rudolf szálloda hátsó udvara:

Hollókő, a világörökségi falu főutcáján, a kertekben:

Hollókő, a vár alatt:

Hortobágy, a nemzeti park székháza előtt:

Jánkmajtis, a jánki katolikus templom mellett:

Kapuvár, az út mellett:

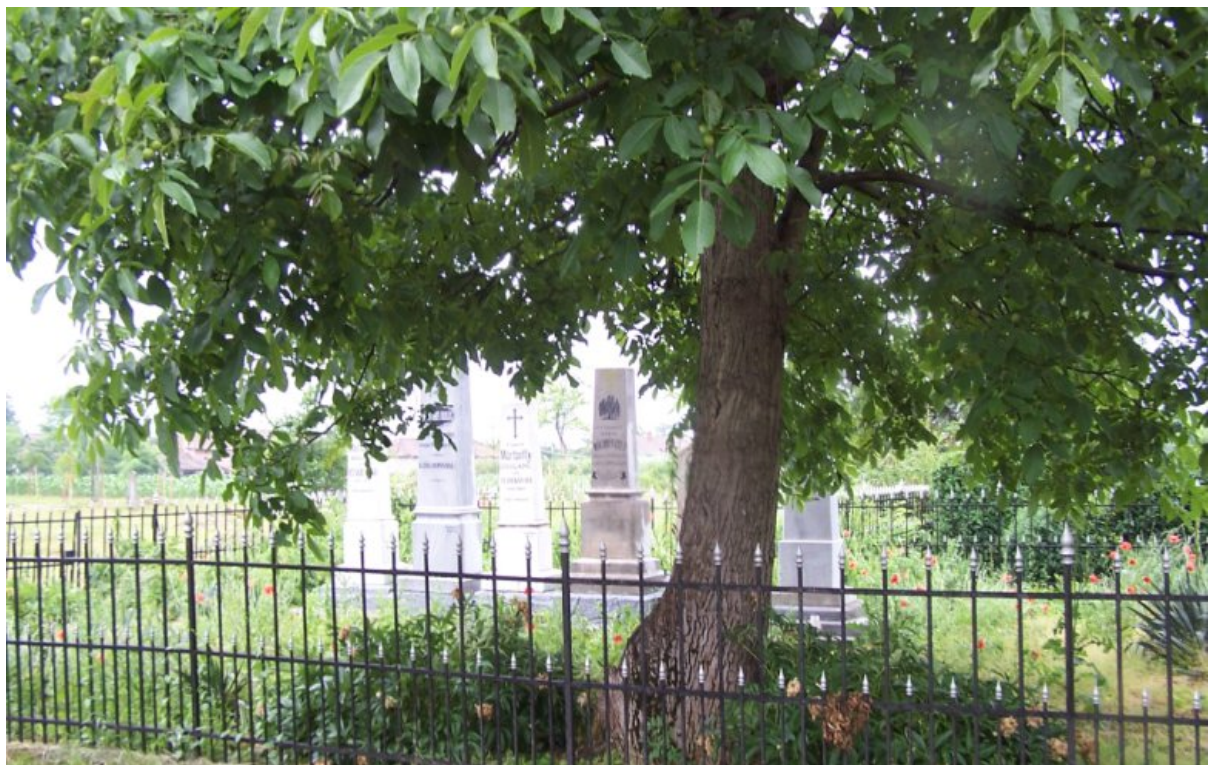
Kerecsend, az egri út menti szőlőkben:

Kisnána, a vár mellett:

Körösszakál, a temetőben, a Mártonffy család sírkertjében:

Nagyon értékes, bőtermő, de elhanyagolt diófa a Mártonffyéké.

Ugyancsak a körösszakáli temetőben, a román partizánok sírja mellett terem ez a fa. Az az érdekessége, hogy akármennyire mostohák a körülményei (fagy, durva nyelés, stb.) mindig sokat, szépet terem.

Lengyeltóti, Kék Tó üdülőfalu:

Nádudvar, Ady tér, ahol hazánk legnagyobb parasztpolitikusa, Szabó István lakik.

Szabó Istvánnak Ady, a népért síró nemes a kedvenc költője. De ez mellékszál, a mi témánk az Ady-téri diófa, amiből kettő is van.

Amikor Szabó Pista bácsi meglátogatta dióültetvényemet, azt kérdezte: -Nem kellene ezeknek a diófáknak jobban kinézni?

Nem tudtam mit felelni, mert igaza volt. Úgy kellett volna kinézniük, mint a nádudvari Ady-téri diófáknak.

Osli, a Vén Diófa Vendéglő mellett:

Óbudavár, a Magyar Schönstatt Mozgalom ifjúsági szállása udvarán lévő szép diófa különösen nagy diókat terem. Az épület felújítás előtt és után. Egy a változatlan, a diófa.

Pásztó, a Júlia malom udvarán. A valahai Nógrád Megyei Malomipari Vállalatnak (amikor még volt ilyen cég) 35 évig csak púp volt a hátán a pásztói malom. Előregedett berendezésével, állandó javítási igényével több veszteséget termelt, mint lisztet.

Mai tulajdonosáról nevezik Júlia malomnak. A veszteségességből az ipari műemléki státusz, a bioőrlemények előállítása és a mindezek nyomán csordogáló állami források jelentik a kitörési lehetőséget. A bemutatókat, a rendezvényeket a malom hangulatos diófája alatti vaddisznópörköltös vacsora segíti.

Putnok, főutca:

Sárospatak:

A 2000. esztendő októberének 28. – a Simonról elnevezett, hagyományos Tokaj-hegyaljai szüret kezdetének – napján diófát ültettek a Sárospataki Népfőiskola kertjében az egyesület alapító tagjai, hozzátartozóik, barátaiuk körében.

Sarród, a falu közepén, ahol az út kanyarodik:

Siófok, kikötő:

Sopron óvárosában a volt Eszterházy-ház hátsó kertje mögötti zenepavilon mögött, ahol J. Haydn is gyakran zenélt, de már a várfalon kívül nőtt két diófa. Most még alig látszanak a zenepavilon mögött, de mire tisztelt, Sopronba látogató Kollégám odaér, már jóval nagyobbak lesznek.

Szarvaskő, az Öko Park panzió és kemping területén:

Szatmárcseke, a csónak-fejfás temetőben.

Székely, a futballpálya mellett:

Székesfehérvár, Diófa Vendéglő - és az ő diófája:

Szigliget, a Balaton-parton:

Szilvásvár, a bükkmogyorósi elágazásban:

Tar, Kőrösi Csoma Emlékpark és Szabadító Buddha Anya templom:

Tar, a templomkertnél:

Tákos, a paticsfalú, festett kazettás református templomnál:

Tiszabecs, Dióliget camping:

Tiszafüred, a Véndiófa kocsmá udvara:

Ha pusztuló értékeinket látni akarjuk, sietnünk kell. Azóta a kocsmát bezárták, és ami még ennél is nagyobb baj, a diófát kivágták.

Tiszaigar, a szőlődombon:

Tiszaakóród, a Túr-bukónál lévő dióligetben:

Tivadar, Diós kemping:

Verpelét, a kovácműhely mellett:

Vizsoly, a református templomnál:

Ahol pedig Ön fényképezett, tisztelt országjáró Kollégám, küldje már meg nekem a diófák fényképeit! Be fogom ide illeszteni.

Egzotikus diófák Magyarországon

Jóval ritkábbak, mint a mi közönséges diónk, de kis figyelemmel megtalálhatók. A következők is, de azok is, amik innen hiányoznak. Tessék felkeresni, megtekinteni.

Balatonfüred, a szívkórház előtti parkban:

Ugyanott már nem sokáig lesz látható a következő, kiöregedett feketedió-fa:

Budapest, idős feketedió az Országos Pszichiátriai Intézet lipótmezei kertjében:

Budapest, Műszaki Egyetem. Igazi ritkaságot látunk a központi épületcsoport Stoczek utcai kerítésénél, egy nagyra nőtt pekándiót. Még terem is, igaz, keveset.

Előszállás, hatalmas feketedió-fa a Sarok kert nevű parkban:

Erdőtelek, hibriddió-fa az arborétumban:

Gödöllő. Meglepően nagyok a feketedió fák a királyi kastély kertjében, a főbejáratnál rögtön jobbra.

Ipolytarnóc, feketedió fasor a nemzeti parkhoz vezető úton:

Martonvásár, magas, idős feketedió fa a kastélykertben:

Miskolc, feketedió a vadasparkhoz vezető úton:

Szarvason, az arborétumban két ritkaságot is őriznek, két nagy fát. Igaz, félreesnek az úttól, de tessék megkeresni. Egy szürkedió az erdőszélen, és egy szép koronát fejlesztett hikoridió, név szerint a *Carya tomentosa*.

Szilvásvárad, utcafásítás hibriddióból:

ÉS KÜLFÖLDÖN?

Szőlész barátommal utaztunk idegen országban. Megkérdezi:

- Láttad a szőlőt ott a hegyoldalban?

Nem, nem láttam.

- És te láttad a négy diófát jobbra?

Azt meg ő nem látta.

Tisztelt diós Kollégám, utazzunk külföldön nyitott szemmel, és látni fogjuk a diófákat. Sok tapasztalatot szerezhethünk.

Vázlat:

A világ legöregebb diófája, a diófák királya

Románia

És a világ maradéka

- Anglia**
- Ausztria**
- Belgium**
- Csehország**
- Franciaország**
- Görögország**
- Grúzia**
- Hollandia**
- Horvátország**
- Luxemburg**
- Moldávia**
- Németország**

- Olaszország
- Spanyolország
- Svájc
- Szlovákia
- Törökország
- Ukrajna
- Egyesült Államok
- Libanon
- Japán
- Korea
- Kína

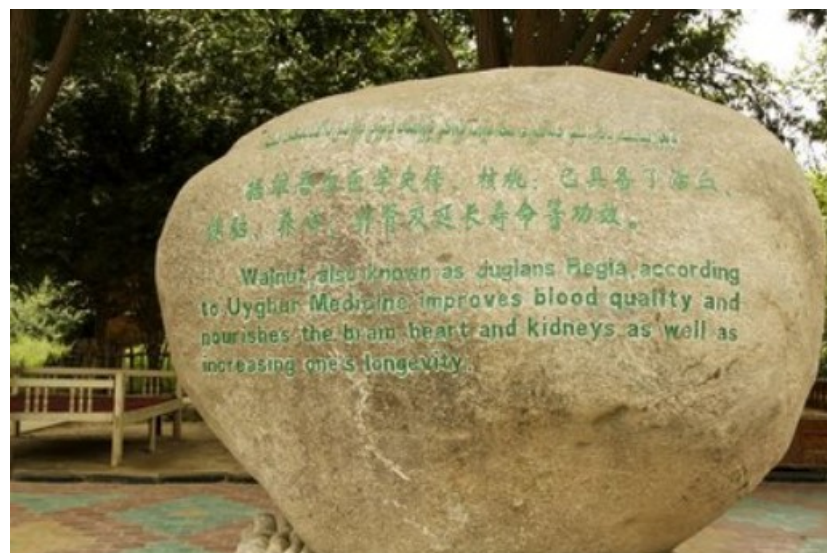
Felfedezőknek: Diófakirályok felkutatása
Feketedió és egyéb diófák a nagyvilágban

A világ legöregebb diófája, a diófák királya

Kínában látható, Hszincsiangban Hetian (másképp Hotan) város területén, pontosan a selyemúton, a városközponttól 7 km-re délnyugatra. Hatszáz éve ültették, a korai Ming-korszakban, 1400 és 1440 között.

A hitelességet az emlékkő nyújtja. A másik kövön a dió dicsérete olvasható kínai és angol nyelven.

A fa köré emlékparkot létesítettek.

A tábla szövege hevenyészett fordításban:

"A diófák öreg királya a dió istensége, régi szövegek szerint története 1365. évben kezdődött, a fák között a Hosszú Élet Istene. 1 mu területet foglal el, 16,7 méter magas. Koronájának átmérője 20,6 méter, törzse 6,6 méter, koronája keletről nyugatig 21,5 méter, és 10,7 méter északról délre. Durván Y alakú. Legalább öt ember kell, hogy körülérje. Hosszú élete miatt odvas. Bár többszáz éve állja az időt, a diófák királya még magas, egyenes és egészséges. Még mindig bőtermő, évente 6000-8000 diót terem, amelyek nagyméretűek, vékonyhéjúak, telt belűek. Felfogja az univerzum kvintesszenciáját, és megtartja intelligenciáját. A helyi népek szívesen felkeresik, és kérik, hogy jó időt hozzon. Manapság a diófák királyának kertje a turisták látványosságaként működik. Az AAA Mezőgazdasági Utazások nemzeti bemutató helye. Mivel bűvös fa, háromszor kell körülsétálni, így minden simán fog menni, anyagi javaink gyarapodnak, hivatalos ügyeink is simán mennek a maguk útján. Minden látogató tisztelettel adózik, és mindegyiküket eltölti az érzés: aki nem látta a diófa királyt, nem látta Hotant."

Az értelmetlenségért elnézést kérek, én már a harmadik átültetője vagyok az eredeti szövegnek, és lehet, hogy már az se volt elég világos. Mert arrafelé sok dolog érthetetlen. Például ha már vettük a fáradságot, és átautóztunk Nagy Oroszországon, át a végtelen kazah síkságon, akkor a kínai határnál miért nem mehetünk tovább, pedig már szinte Hotanban vagyunk. Mert Kínában nem érvényes a nemzetközi jogosítvány, csak a Kínában megszerzett, kínai oktatótól vett nem tudom, hány óra és elintézhetetlen hivatali bürokrácia után. Busszal elmehetünk Hotanba, de a városközpontból a Dió-múzeum felkeresése igazi, selyemút-vándoroknak szóló kihívás. Mert a taxis az ellenkező irányba indul, északkelet felé, és nem hajlandó érteni se kínai, se bármilyen más nyelven, csak ujgurul. Egy jótanács: 100 yüannál többet ne adjunk a taxisnak.

Tisztelt extrém kalandutazó Kollégámnak sok sikert kívánok a diófák királyának, vagy Csodálatos Mandarinjának meglátogatásához.

Románia

Mottó:

"hol a diófa lombja bókol,"

(Móricz Zsigmond: - Érzések Erdély kapujában -)

Valóban, Erdélyben mindenhol szép diófákat látunk.

Adyfalva (Érmindszent), Ady Endre szülőháza:

Ákos. A 12. századból származó, a reformáció óta református templomhoz gyönyörű, egészséges feketedió fasor vezet.

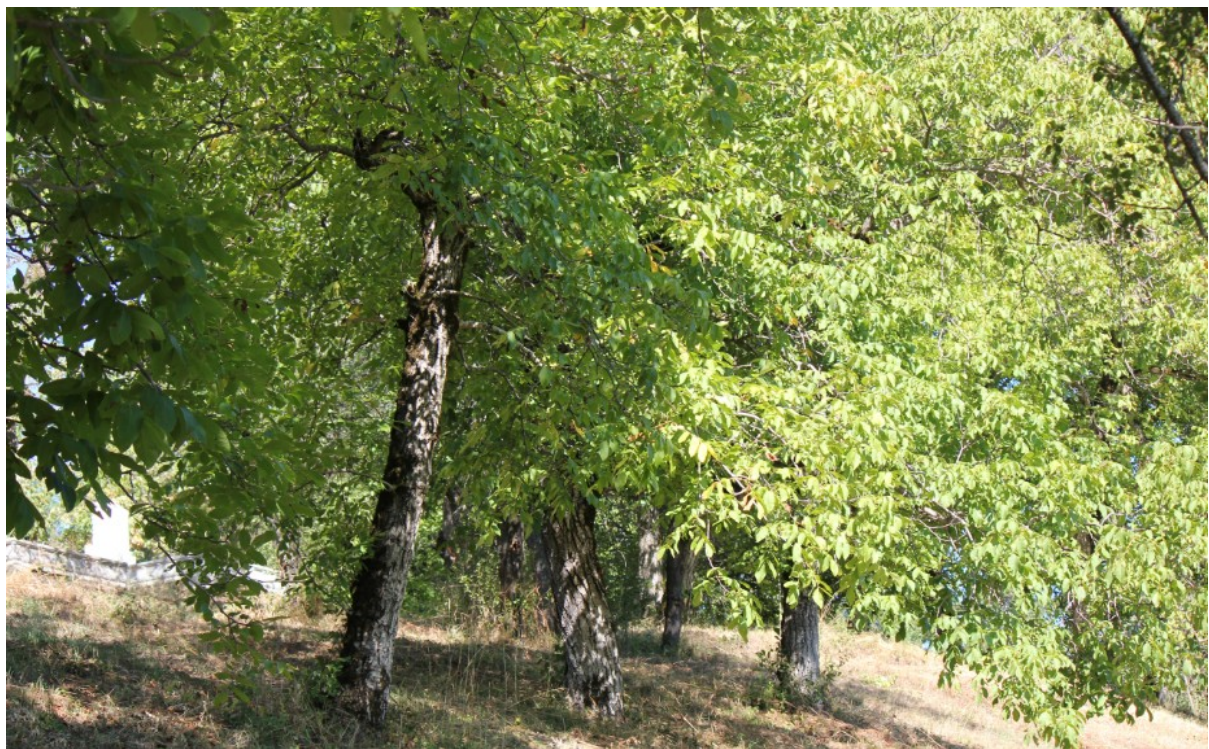

Doba, templomkert:

Énlaka, templomkert és temető:

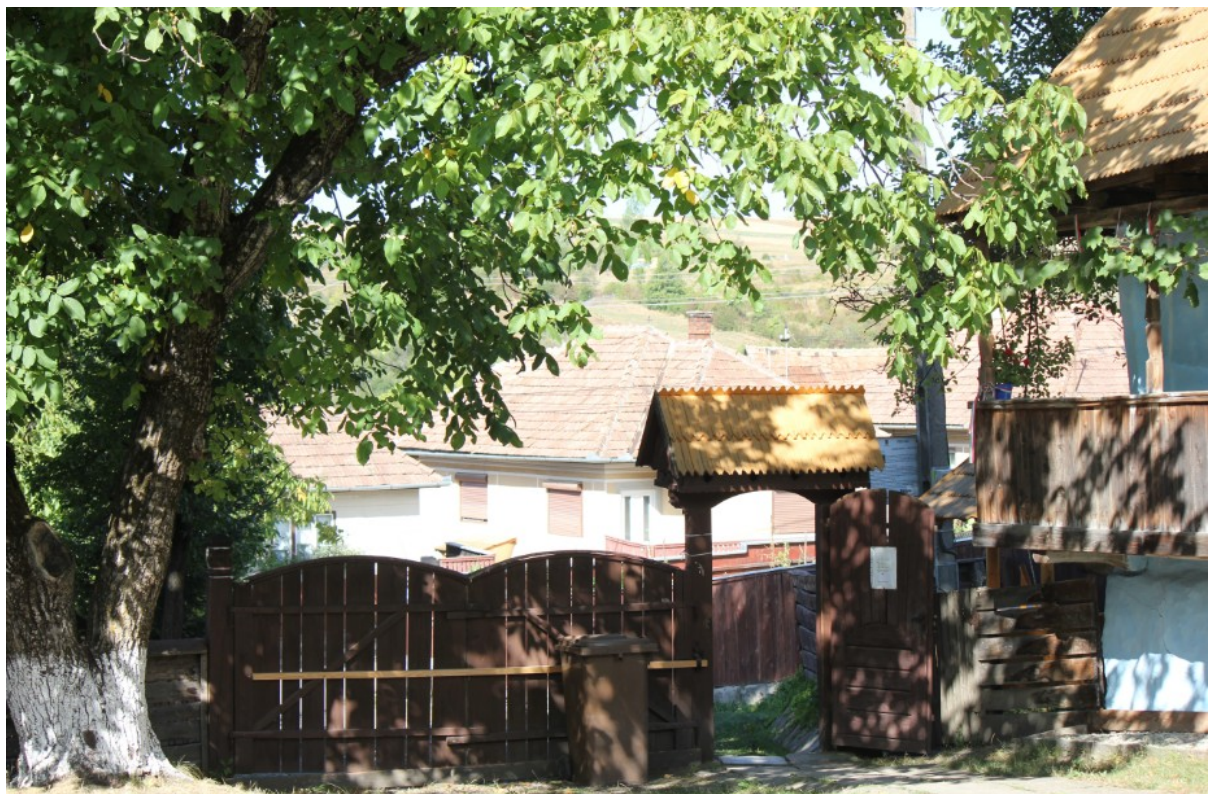

Farkaslaka, Nagy utca, Tamási Áron szülőháza kertjében:

A kertből látható diófát 1903-ban ültették.

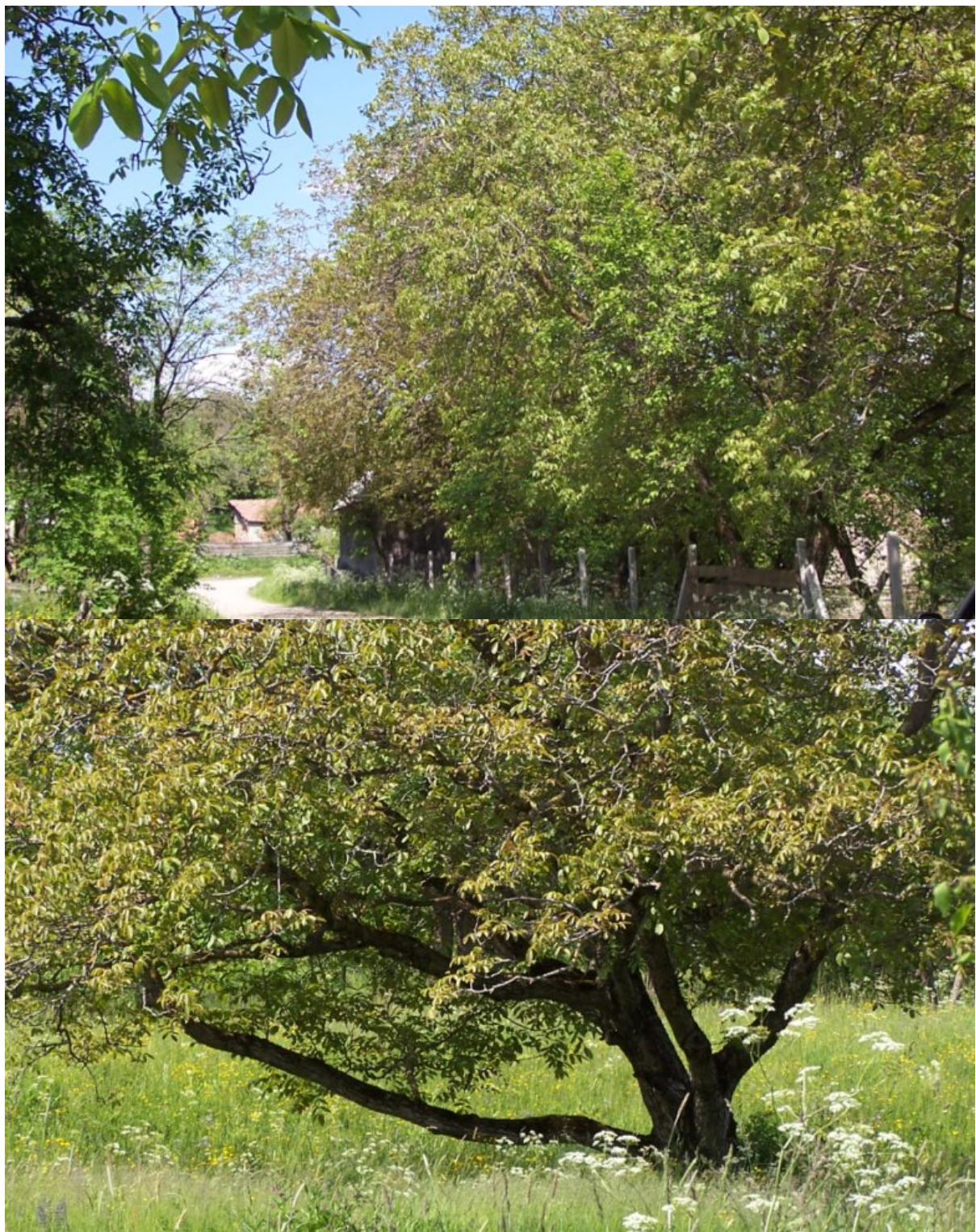

Firtosmartos, az unitárius templom kertjében:

Firtosvárálja, az útról a kertekben más se látszik, csak diófa.

Ha tisztelt fotós Kollégám diófát akar fényképezni, terepnek Firtosváralját ajánlom. Az egész falu tele van diófákkal.

Még a legutolsó, útszéli cigányház portáján is diófa látható.

Guraszáda, temetőkápolna:

Hamicesti, temetőbejárat:

Homoródalmás, 200 éves diófa:

Kismajtény, vasútállomás. A kietlen szatmári síkon, a szomorú majtényi fegyverletétel helyszínén igen érdekes diófa nő. Erősen csoportos, helyenként fürtös termését nagyrészt oldalrügyeken fejleszti.

Kolozsvár, Mátyás király szülőházának udvara:

Koltó, a Teleki kastély sarokszobájából látható völgy, ahol szeptember végén a kerti virágok nyíltak.

Korond, a katolikus templom bejáratánál, Márton Áron püspök szobránál:

A templom másik oldalán még szebb diófa díszlik.

Korond, református templom:

Körösfő, templomkert:

Misztótfalu, Misztótfalusi Kis Miklós emlékháza:

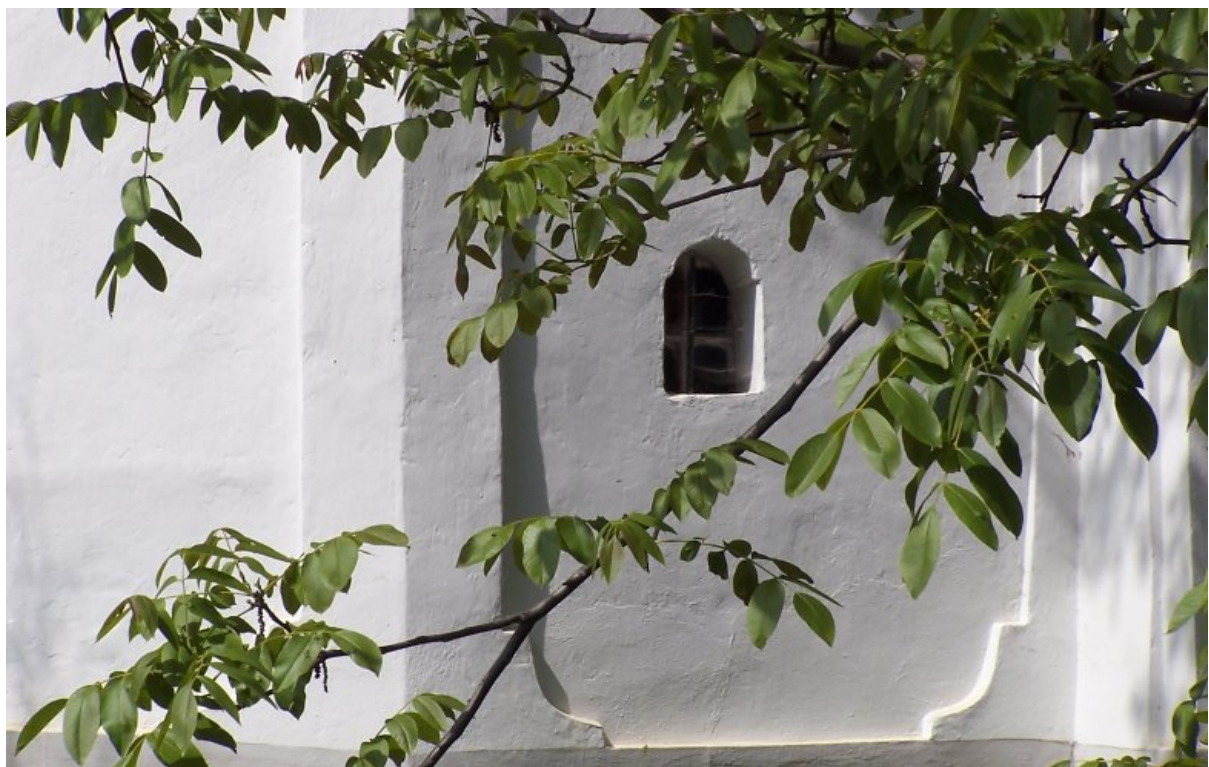
Nagybánya, skanzen:

Nagygalambos, a templomnál:

Rozália, a temetőbeli ősi román fatemplom mellett:

Rugonfalva, templom:

Segesvár, a várban:

Segesvár, a vár alatt, a város fölött:

Szaplonca, a vidám temetőben:

A szászhermányi erődtemplom kertjében:

Székelyszentlélek, tájház:

Székelyszentlélek, katolikus templom:

A székelyudvarhelyi ősi Jézus-kápolna mellé több feketedió-csemetét ültettek. Sajnos, jelenleg fagykárosak, aszálykárosak, csenevészek. Talán valamelyikük megerősödik.

Székelyudvarhely, Szejkefürdő, Orbán Balázs sírjánál:

Sződemeter, Kölcsey Ferenc szülőháza melletti templom kertje:

És a világ maradéka

Ami a világból Magyarországon és Románián kívül maradt, szintén nagy számban tartalmaz megtekintésre érdemes diófákat. Tisztelt turista Kollégám, ne restellje a turistabuszt megállítani, ha a következő diófák előtt haladnak el!

Azt kérdezi az egyik útitársnőm egy ilyen megállóban:

- Ebben a diófában mi az érdekes?

De amikor elkezdtem neki magyarázni a fürtösséget és az oldalrügyességet, már másra figyelt.

De ha sikerül elmagyarázni utastársainknak, amit a diófában látni kell, ők is meg fogják érteni.

Amire azért van esély. Bármikor bejöhet. Mint a lottó. Van olyan valószínű.

Vázlat:

Anglia

Ausztria

Belgium

Csehország

Franciaország

Görögország

Grúzia

Hollandia

Horvátország

Luxemburg

Moldávia

Németország

Olaszország

Spanyolország

Svájc

Szlovákia

Törökország

Ukrajna

Egyesült Államok

Libanon

Japán

Korea

Kína

Felfedezőknek: Diófakirályok felkutatása

Anglia

Bewdley:

Cambridge, Királyi Kollégium, Diófa-udvar:

Cirencester:

London, St. James park

London, Tower

Ausztria

Az eisenstadti (bocsánat, kismartoni) Kleinhöflein főutcáján ha kimegyünk a mezőre, és visszanezünk, diófák keretében látjuk Kleinhöfleint.

A Hallstätter See keleti partján ilyen a kilátás a diófa alól:

Pörtschach, a Wörthi-tó mellett:

Tirol, Propstei St. Gerold, kórházkert:

Steyersberg:

Steyersberg vára körülbelül 10 kilométerre délre fekszik Neunkirchentől Alsó-Ausztriában, és az 1600-as évektől kezdve a Wurmbrand-Stuppach grófok birtokában van. A bejárati kapuval szemben egy magaslaton egy diófa alatt áll egy oszmán síremlék fej- és lábköve, amelyet „török sírkőnek” vagy pedig „török sírköveknek” neveznek. Steyersberg 1683. évi törökök általi ostromáról egy legenda maradt fenn, amelyet tévesen összefüggésbe hoztak a török síremléssel. Egy török portyázó sereg eredménytelenül ostromolta Steyersberget, amelyet Gróf Johann Ehrenreich és néhány fegyveres megvédett. Miután a törökök visszavonultak, ezen történet szerint egyikük egy magas diófában a várkapuval szemben elrejtőzött, „...bosszúra éhesen leselkedett a rejtekhelyéről. Miután az ellenséges raj a távolban eltűnt, a felszabadult várnép sietett volna a szabadba sétálni. Hirtelen egy nyílvevő keresztúlsurrant a levegőn és egyikük holtan rogyott a földre. Rémülten menekültek vissza mindnyájan az oltalmazó falak mögé. Sok órán keresztül fürkésztek a környéket a (falak) párkányzatáról, de sehol sem tudtak ellenséget felfedezni. A következő nap ismét kimerészkedett néhány férfi és egy harcos ismételtén áldozatává vált a láthatatlan íjásznak. A férfiak kutatták az alattomos gyilkost, de ismét hasztalanul. Hamarosan egy

harmadik harcost is megöltek orvul. Mivel az elkeseredett gróf összes emberével a vár körüli összes zugot és rejtekhelyet serényen átkutatta, végül megtalálták a bosszúsomjas törököt egy hatalmas diófa magas törzsében, amely a várkapu előtt állt, és fogságba ejtették. Lángoló haragjukban rögtön elevenen elásták ugyanezen fa alatt. A haláltusa erejével kétszer emelte fel az őt fedő homokréteget és sietett fölfelé. Harmadszorra már nem volt rá képes. Annak az emlékezetre méltó diófának egy érdemes sarjadéka még néhány évvel ezelőtt is ott állt és hirdette susogva ezt a borzasztó történetet.”

(Claudia Römer: Egy, a 15 éves háborúból származó oszmán sírkő Steyersbergben, Alsó-Ausztriában)

Belgium

A Leffe-i apátság kertjében egy olyan diófa látható, amit még az első világháború előtt ültettek.

Csehország

Prágában a Hradzsín egyik bejárata közelében találta meg egy nagyon tisztelt Kollégám ezt a diófát.

Franciaország

Beaulieu község Grenoble vidékén. (Ez az a község, ahol a legjobb francia dióbetakarító és manipuláló gépeket gyártják. Az AMB gyár a képen nem látszik, a templomtól jobbra találjuk, néhány száz méterre.) A templom mögött kezdődnek a dióskertek:

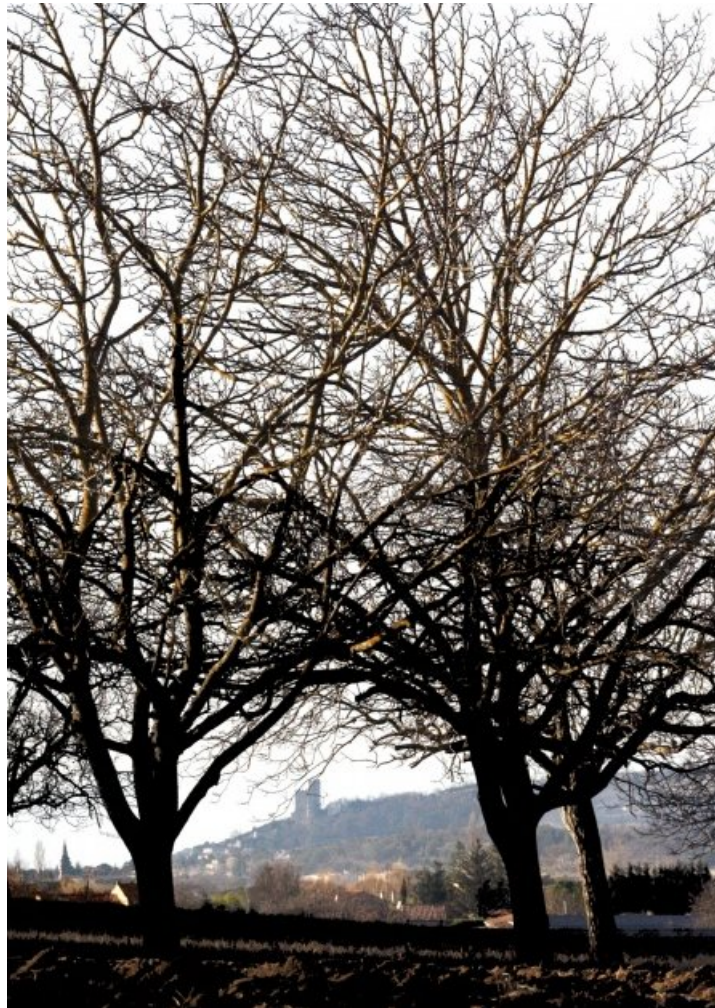
Ez téli kép volt, de nyáron is ott vannak a diófák a templom mellett:

Bioncourt, a Clos-des-pommes fogadó kertjében:

Crest vártornya alatt. Vagy tévednék? Crest vártornya látszik a diófák alatt? Nézőpont kérdése.

Dompaire község szélén, az útkereszteződésnél elakad az ember szava, amikor ezt a hatalmas diófát megpillantja. Tisztelt autós Kollégám, az utat is figyelje, ne csak a diófát!

Dordogne megye, St.-Germain-du-Bel-Air község, a faluszéli temető mellett:

Gindou község tavaszi napfényben, diófákkal:

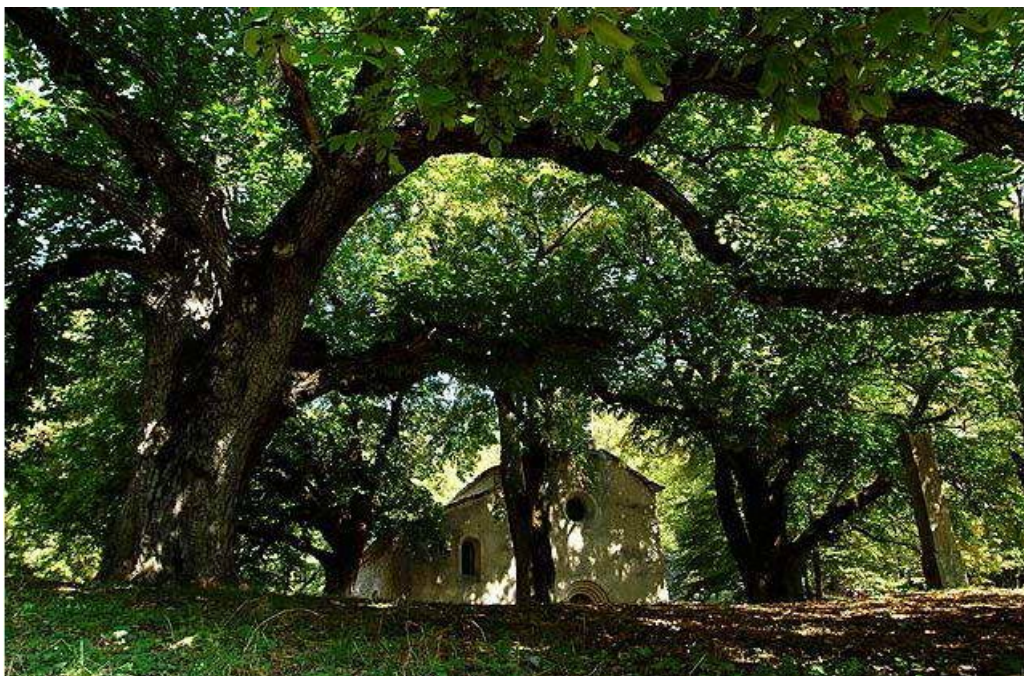
Le Havre, a híd mellett:

Elzász, Holving község:

Notre Dame de Lure templománál egy hatalmas diófa hús félhomálya teremti meg az áhítat légkörét:

Masclat. Ha francia földön biztosra akarunk menni, és nem akarunk sokáig keresgélni egy diófát, válasszuk a jelzett turistautat Masclattól. "A dió útja". Végig a diófák mentén vezet.

Nancy, Parc de la Pépinière

Nancy városa a 13. századtól a 18. század második feléig hercegi város volt. Mai közparkját Szaniszló herceg hozta létre a város bástyái, sáncai mentén, 1765-ben. Több mint 4000 diófát telepített - egyéb fafajokkal együtt. 1835-ben a francia állam a parkot a városnak adományozta. Jelenleg a nagyváros szívében ez a 22 ha-os park - sok diófájával - igazi felüdülést nyújt.

Oudon község határa:

Poitiers város 17. századi monostorához tartozik ez az öreg, belül már csupa üreg diófa. Már nem sokáig él.

Pournoi község határában úgy találjuk meg ezt a diófát, ha a megszüntetett vasútvonal töltésén kerékpározunk. Ruderális területen természetes úton elszaporodott dióbokor, ugyanolyan, amelyeket Magyarországon is tömegesen látni, a szocialista mezőgazdasági nagyüzemek megszüntetése óta.

Saint André de Rosans kisközségben, a 988-ban alapított Szent András apátság romjai mellett:

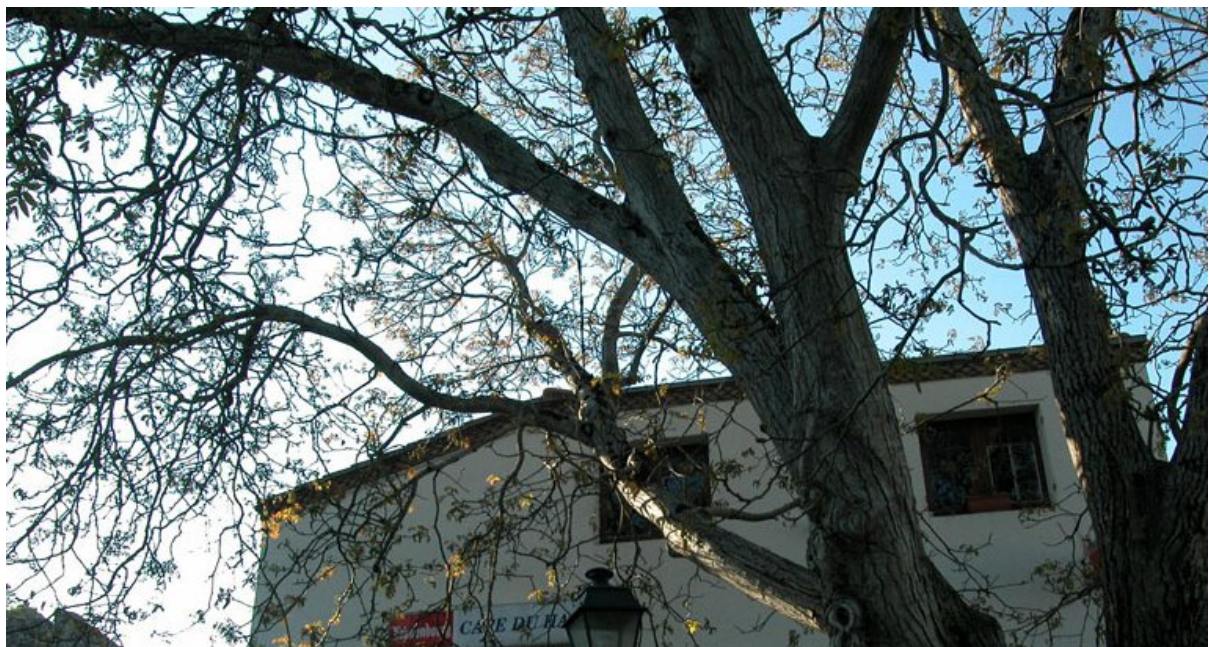
Saint Étienne les Orgues község:

Most pedig el vagyok bizonytalanodva.

Az biztos, hogy az Alphonse Fouchard utcában van ez a szép diófa. Ott volt télen is, és most, tavasszal is ott van, de sajnos, nem tudom, melyik francia városban.

Görögország

Tisztelt világjáró Kollégám, mit látunk Naxos szigetén? A helytelen válasz az, hogy Ariadnét látjuk, pláne a fonalával. A helyes válasz pedig az, hogy természetesen diófákat látunk. Keramoti falut diófaligetek övezik:

Planiteróban pedig a helyi szálloda attrakciói, fakultatív kirándulásai között szerepel a helység határában levő dió- és platánfaliget felkeresése.

Észak-Görögországban Drama városa mellett Nikiforosz faluban látjuk ezt az idős diófát.

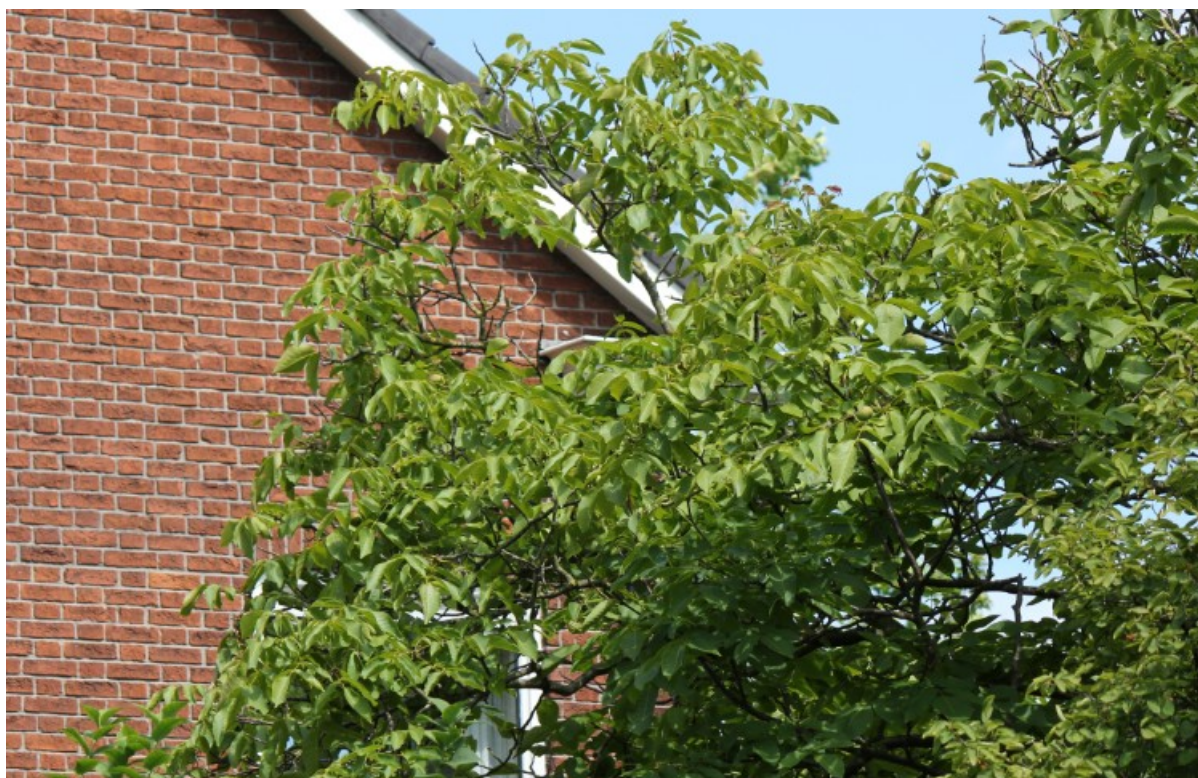
Grúzia

Tbiliszi, az árvaház kertjében

Hollandia

Diófa Goes város központjában, közvetlenül a templom melletti ház kertjében

Overduin-Oranjebos

Rijnsburg

Horvátország

Baska, a templom mögötti kertben

Dubrovnik, Kate Kemping

Jurandvor, a 900 éves óhorvát kápolna melletti kertben

Medvednica, Risnjak vendéglő

Opatija, az angyali üdvözet Mária templom és rendház előtt

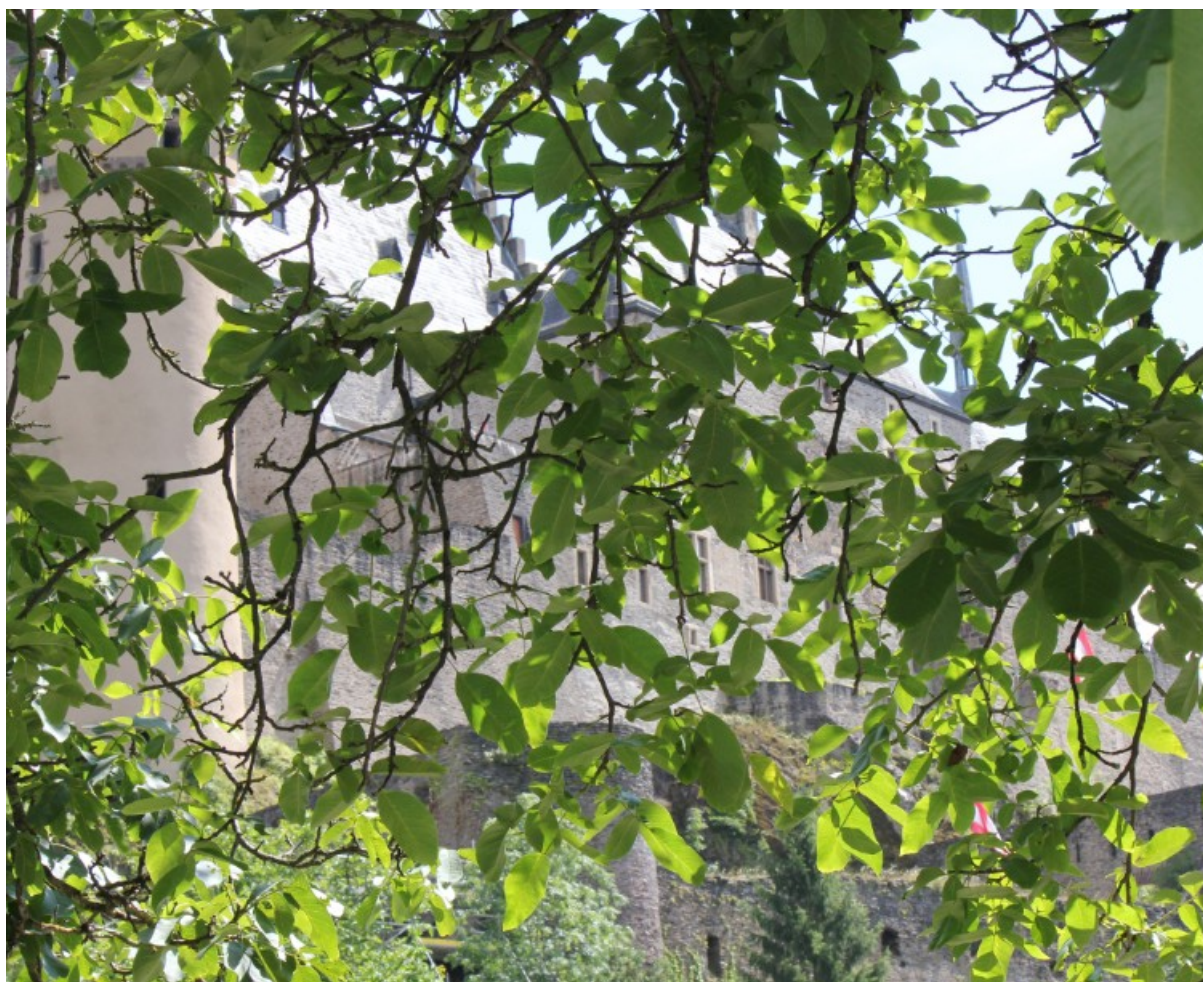

A templom kisugárzása erős. Ez a diófa annyira el van telve a szent háromsággal, hogy mondhatni, csak hármasan csoportos diókat terem.

Luxemburg

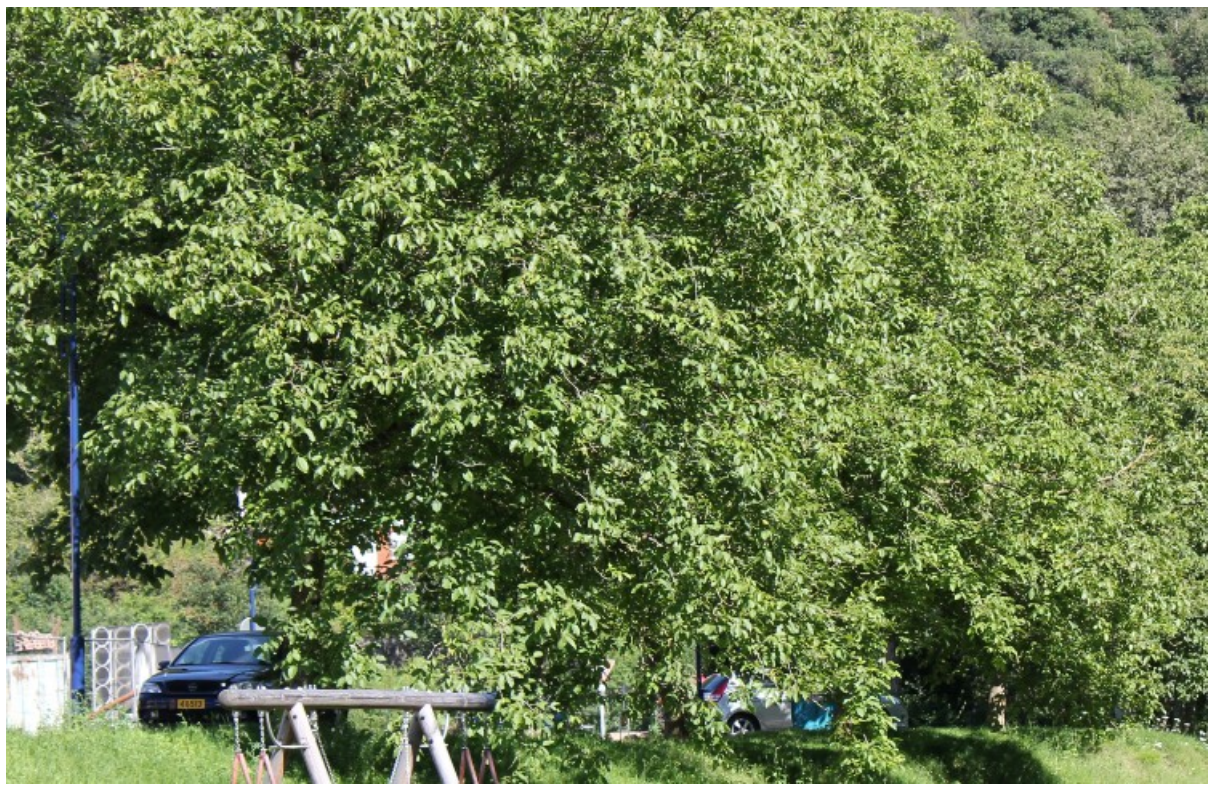
Vianden várkastélya mellett

És a várkastély területén

A városi játszótér szélén

Moldávia

Soroca, a városi és területi közigazgatás épülete előtti parkot egy termő diófa uralja.

Németország

A berlini állatkertben. Tessék megnézni, ez a sokaság mind azért jött ki az állatkertbe, hogy a diófát lássa, és meghallgassa a fák napjáról szóló előadást.

Hernhausen látképe a diófa alól:

Neu-Isenburg:

Nusbaum (így, egy s-szel) község - vagy inkább csak tanyaközpont - nemcsak nevében diófás, hanem a főutcáját is szép diófák díszítik.

Ulm városa mellett, az autópálya-parkoló melletti paraszttanyán hatalmas diófák nőnek.

Olaszország

Assisi, a vár alatt:

Buenconvento (Toscana) határában.

(Valószínűleg itt fényképezett Adam Pierzhala fotóművész is.)

Cerreto di Spoleto (Umbria), a San Giacomo templom harangtornya mellett:

Urbino, a középkori város déli bejáratánál:

Végül Velence, amely város akár az első is lehetne az olasz városok közül, hisz az első nap Velencéig jutunk el itthonról. Itt kezdjük az olasz diófák meglátogatását.

A Piazzale Rómán leparkolva gyalogosan az első velencei látnivaló a Szent Miklósról elnevezett Tolentini-templom, és kertjében a hatalmas diófa.

Már megérte Olaszországba látogatni.

Spanyolország

Granada, Alhambra:

Verola de Fabregat:

Svájc

Plittersdorf:

Szlovákia

Bystrica falu Rozsnyó mellett:

A dévényi tóhoz vezető út menti hosszú diófasorban:

Kassa felé a főutat többkilométeres öreg diófasor szegélyezi.

Lukanényét (szlovákul Nenincét) észak felé elhagyva impozáns diófasorral találkozunk. Most, sajnos, egy áprilisi fagy után látható.

Vinné, főutca:

Törökország

Isztambul, a Litros Yolu mellékutcajában, egy beépítetlen telken:

Ukrajna

Dilove, a műemlék fatemplomnál:

Huszt, a tiszaparti parkban a város határában:

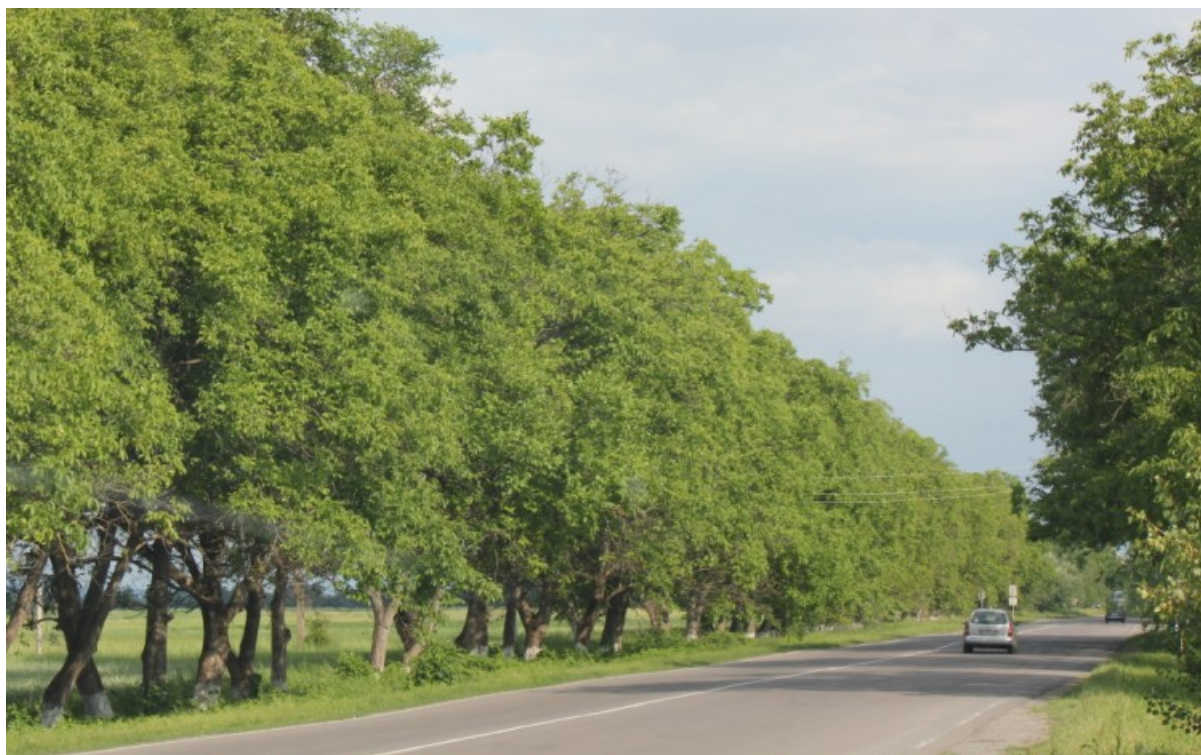

A munkácsi várban:

Tiszaölkény, a Turul emlékpark mellett:

Ungvár, a piac sarkánál:

Egyesült Államok

Archív felvétel az anaheimi diófasorról:

Arkansas, England:

A Michigan Egyetem területén:

Libanon

Egymás melletti barlangtemploma van Libanonban, a Tannourine körzetben Szent Antalnak és - ha pontosan fordítom az arabot, Saydet el Azraa - Szűz Miasszonyunknak, vagyis Szűz Máriának. (Ha mégsem pontos a fordítás, tisztelt arab Kollégám kérem, javítson ki.) A két templombejárat előtt kis csermely táplálja az árnyékadó diófákat és nyárfákat.

Japán

Hokkaido, a Hakodate parkban igazi szenzáció, közönséges diófa fedezhető fel.

Korea

Gwangdeoksa királyi lakhely és szentély

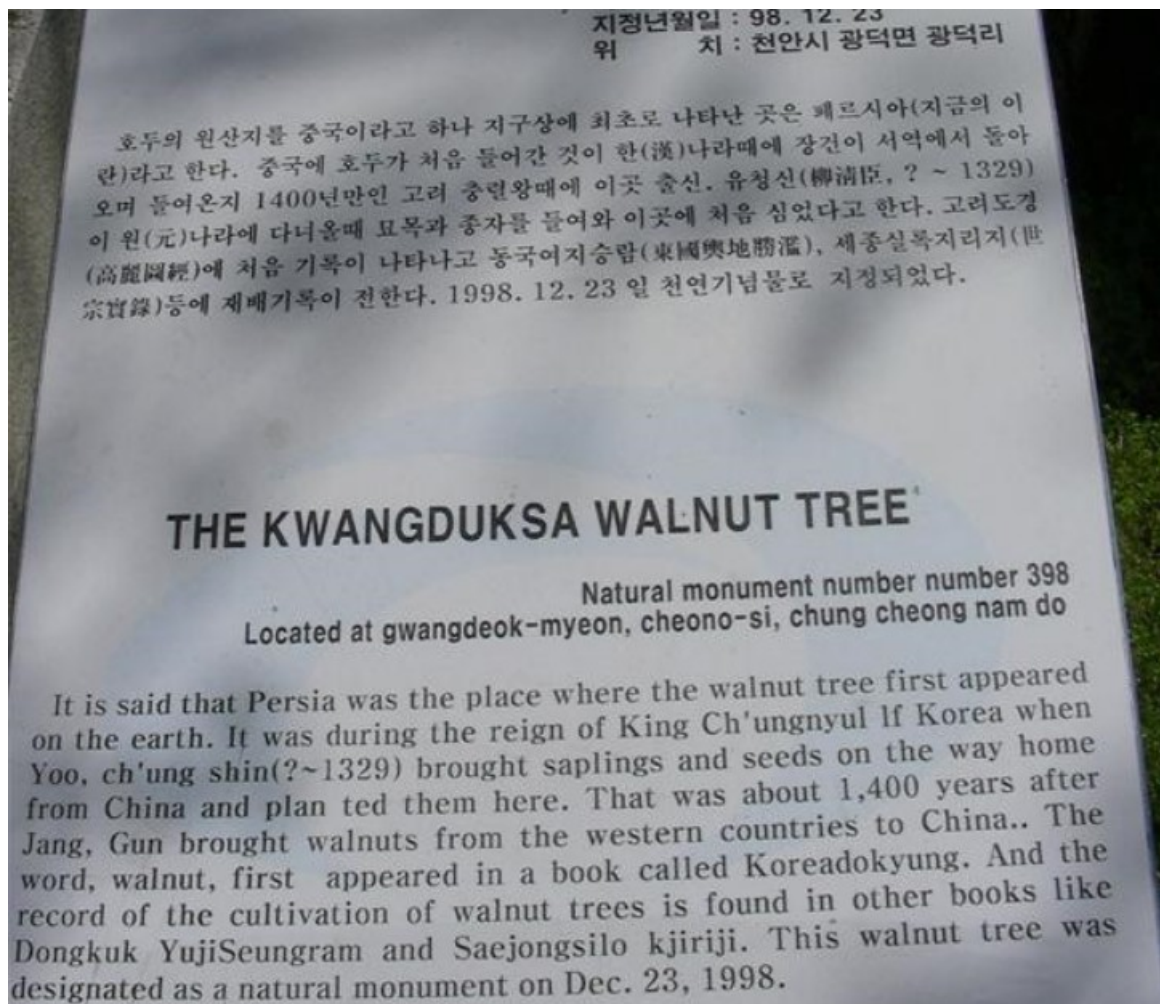

Ez a 400 évesnek mondott diófa szintén Gwangdeoksában látható.

Felmerül a kérdés, a két fa közül melyik az, amelyet védetté nyilvánítottak, és emléktáblával láttak el.

Ne felejtünk el rápillantani, ha ott járunk. Nincs messze Szöültől. Tényleg impozáns. Korea leghíresebb diófája, összefonódott az ország történelmével.

Látványától nem lehet szabadulni.

Kína

Kínával nyitottuk, zárjuk is azzal a nevezetes külföldi diófák bemutatását.

Jünnanban, Jangbi városban szállást a Diófa vendégházban foglaljunk. Könnyen odatalálunk, a nagy diófa mutatja az irányt.

Ugyancsak Jünnanban, a Kőerdő Nemzeti Park karszt-sziklái között látható ez a nagy diófa. A turistacsoportok mellette haladnak el. Kár, hogy kiküldött fotósunk a karsztjelenségekre koncentrált, de a diófát így se tudta kikerülni.

Ez a maga nemében legöregebb kínai diófa a nagy diókultúrájáról híres Sanhszi (Shangxi) tartomány 2000 évre visszanyúló diótermesztésének jelképe, Fenyang városban. Meg is becsülik, a hetedik nemzetközi dió-szimpózium egyik programpontja ennek a fának a megtekintése.

Felfedezőknek való feladat: Diófakirályok felkutatása

Tisztelt Kollégám, a diófák kínai királyát (császárat, mandarinját, miniszterelnökét, stb., a nem kívánt

törlendő), már láttuk, és az előbb a koreai királyi diófát is. Dehát, sajnos, ahány ország, annyi uralkodó. És annyi diófakirály is van. Többségük illegalitásban él, de lelkes paparazzók néhányukat már fellelték. Képet nem sikerült róluk készíteni, de amit a kémek jelentéséből megtudtunk, azt közhírré tesszük.

Először a Krim-félsziget vár felfedezésünkre. 1912-ben D. Kajgorodov írt róla, hogy él ott egy kb. 1000 éves diófa. Évente 70-80.000 szem diót terem, bőtermő évben 100.000-et is. Akkoriban a krimi tatárok éltek arrafelé, és valamilyen szokásjog alapján öt tatár család osztozott a termésén. Mivel a fa halálhíre nem jutott el hozzánk, feltételezhető, ma is él.

A Krimben érdemes körülnézni. A Bahcsiszeráji körzet Verhoriccsja falujában megmérhetjük egy ötszáz éves diófa törzskörméretét. De ehhez a helyi gyerekekkel kell összefognunk, mert egyedül nem érjük körbe.

És keressünk, kutakodjunk tovább a Krimben. Lucsisztoje falu határában is láthatunk egy öreg diófát. Ez is nevezetes valamiről, talán az egyik szovjet színész mászott és ült fel rá. Vagy valami ilyesmi.

Grúziában, Tbiliszitől 25 km-re, Martkobi faluban él egy ezeréves diófa, amelynek törzsét 14 személy éri körül, egymás kezét fogva. Erről a fáról már a 12. században írásos feljegyzés szól. Tamara királynő (vagy királyné?) is ennek a fának az árnyékában pihent, és Georgi Szaakadze csapata is. Ez a fa él, évente 25-30.000 szem diója van.

Tadzsikisztánban a Bahsa folyó partján, Szari-Hazor falu közepén egy olyan magas diófa nő, aminek magasságát egy tízemeletes házhoz hasonlítják. Már több mint 200 éve terem. Ágai olyan, természetes boltozatot alkotnak, amit a helyiek lóistállónak használnak, benne hat ló fér el.

Ezekről tudunk. De tudjuk, hogy sokkal több, amit nem tudunk. Például itt van ez a diófa-matuzsálem, emléktáblával, amiről azt se tudjuk, hol van. Kínai felfedezők megelőzték minket, és már pártdelegációjuk is meglátogatta a diófák első titkárát.

Továbbá ha tisztelt világjáró, -csavargó Kollégám lát külföldön megtekintésre érdemes diófát, kérem, küldje el nekem a fényképét, hogy közzétehessem, akkor is, ha csak egy közönséges diófa.

Mert erről a gyönyörű diófa-királynőről sajnos, lekéstünk. 1700-ban ültették a Dániához tartozó Bornholm szigetén, és amikor képeslapra fényképezték, a sziget legnagyobb diófája volt. 263 éves korában érte a halál, de sajnos, a gyászjelentést nem kaptuk meg, mert a képeslapot másnak címezték.

Feketedió és egyéb diófák a nagyvilágban

Vázlat:

Anglia
Belgium
Észtország
Franciaország
Hollandia
Lettország
Norvégia
Olaszország
Svédország
Ukrajna
Egyesült Államok
Kanada

Anglia

Cambridge, óriási feketedió az egyetem botanikus kertjében. Valószínűleg 1846-ban ültették. 2002-ben koronájának átmérője 27 m volt, törzskörmérete 3,43 m. Mitchell fajtájú, bőven termő fa, emellett faanyaga is rendkívül jó minőségű, értékes.

London, Marble Hill park. A park díszé az 1700-as években ültetett hatalmas feketedió fa. 1979-ben mérték meg utoljára, akkor 28 m magas volt, a derékbősége pedig 5,70 m. Az egyik legnagyobb feketedió fa Angliában.

Belgium

Brüsszel, erdészeti park. Aki Brüsszelben jár, nem biztos, hogy figyel erre a szép hibriddió fára, mert nincs szem előtt. Pedig impozáns, nagy fa, másfél méteres magasságban több, mint 240 cm volt a törzskörmérete, hét évvel ezelőtt, amikor a kép készült. Kisebb sérülésektől eltekintve egészséges.

Észtország

Védett szürkedió fák Tallinban, a Botanikus kertben (Tallinna Botaanikaia andmed)

Mandsúriai diófa a tallini vadasparkban (Hirvepargis)

Franciaország

Egy igazi különlegesség, amiért önmagában érdemes Franciaországba utazni: A Sablonceau-i Ágoston-rendi apátság legalább 150 éves feketedió fája. Az apátságot 1136-ban alapították. (Légi felvételen látszik, ott áll mellette a feketedió fa.)

Történetében kb. 1860-ig nem történt semmi rendkívüli. De az Ágoston-rendi szerzetesek valami különleges tudás birtokában voltak, mert akkor ültettek egy feketedió-fát. Most már így néz ki:

A nagy angol impresszionista festő, Sisley már több mint 100 éve hírét vette a szép fának, és hogy láthassa, levelet írt az apátságnak. Ma is sokan látogatják a fát. (Bocsánat, tévedtem, ez a Sisley nem az a Sisley. De attól még igaz, hogy levelet írt, hogy láthassa a fát.)

A fa törzse 1 m magasságban több mint 6 m kerületű, ágai 16-18 m magasságban ágaznak ki.

Szóval, rendkívüli.

Van-e ennél szebb, nagyobb feketedió fa Európában?

Állítólag Németországban van. Hát, igen, ővék a vezető szerep.

Augé község hatalmas feketedió fája:

Rocquencourt, Chevreloup-i arborétum, feketedió fasor:

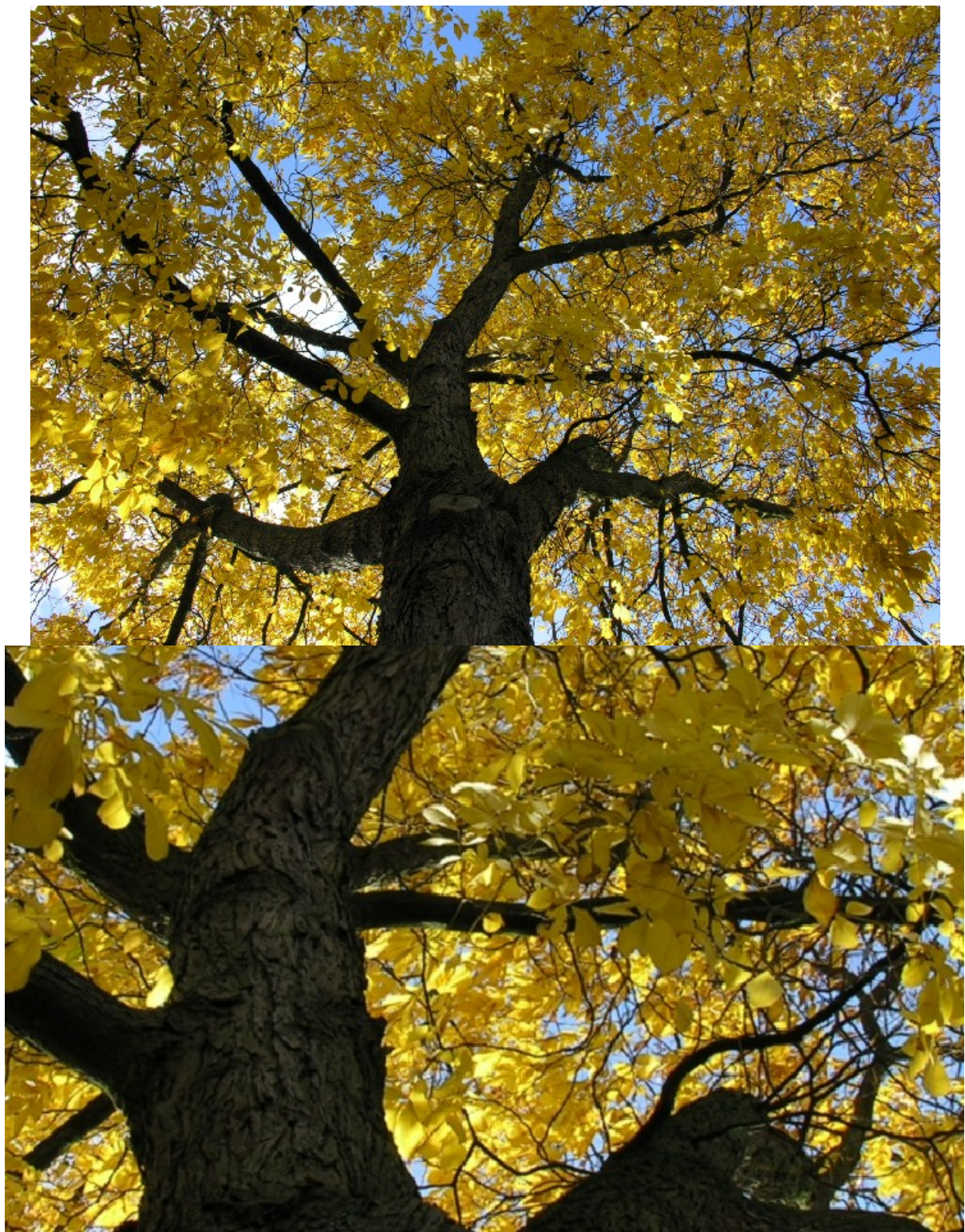

Saint-Genis-Laval Lyon szélében. Pekándiófa a téren!

Hollandia

Amszterdam. A mi diófánk unokatestvére, a *C. laciniosa* egy gyönyörű példánya él Amszterdamban, a botanikus kertben.

Lettország

Liepaja városban szélesen elterülő, impozáns mandzsúriai diófát láthatunk a téren. Méltatlanul nem említik sehol se.

Norvégia

Ulvik, Hjeltnes Kertészeti Iskola szürkedió-fája az emberi szem számára is befoghatatlan terjedelmű, fényképen nem is adható vissza a látvány.

Olaszország

Padova, feketedió a botanikus kertben (a középső):

Svédország

Oskarshamn. A tengerparti város parkjában egy dúslombú szárnyasdió-fát csodálhatunk meg.

Örebro. A városi parkban hatalmas japán diófa látható.

Ugyanott ültettek egy mandzsúriai diófát is, csak az még fiatal. De gyorsan nő, éves hajtásnövekedése rendszeresen egyméteres. Szeptember-októberben már most is aransárga lombjával hívja fel a figyelmet magára.

Vallsta. A városi parkban minden turistacsoportot ehhez a diófához vezetnek. Sajnos, a programban nem íróják, hogy melyik diófajról van szó, és ilyen messziről nem is látszik. A helyszínen kell megnézni.

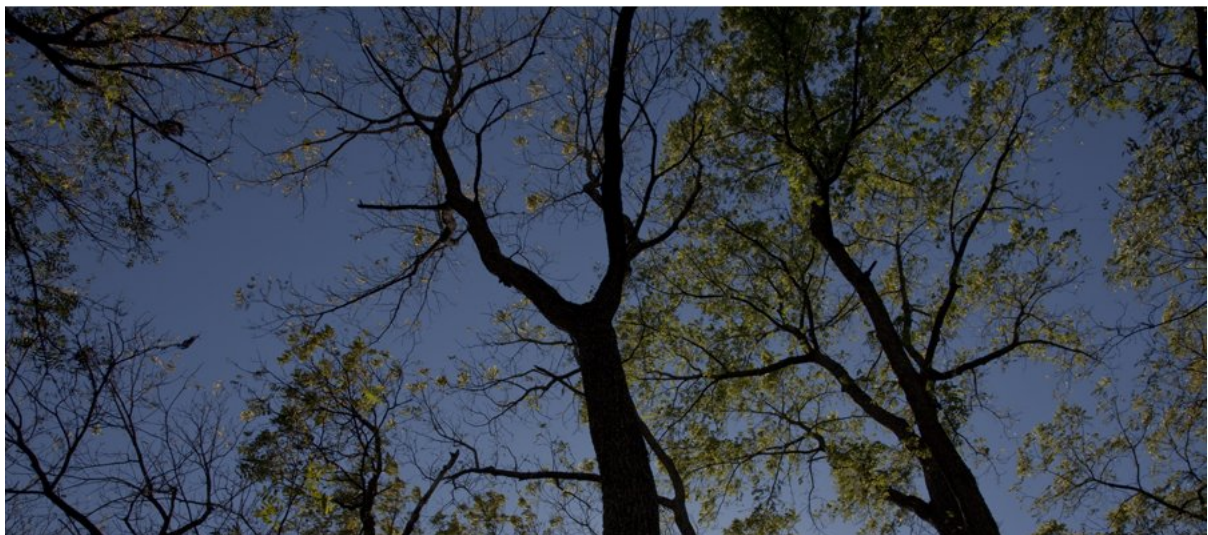
Ukrajna

Diótörő gépért, vagy más célból Kievbe autózván Ternopil mellett, Zbarazs kisvárosban tartsunk egy kis pihenőt. A városi parkban védett feketedió-fát találunk.

Egyesült Államok

Baldwin City határában látható az a 36 hektáros erdősült terület, amin kb. 2000 feketedió fa él. Tulajdonosa Jackline Kennedy. (Kevin Anderson felvétele)

Indiana, Jefferson város, Taylor temető. A temető közepén hatalmas feketedió fa.

Kalifornia, Fallbrook, kaliforniai feketedió fasor:

Feketedió fák az oregoni Joseph H. Stewart State Parkban:

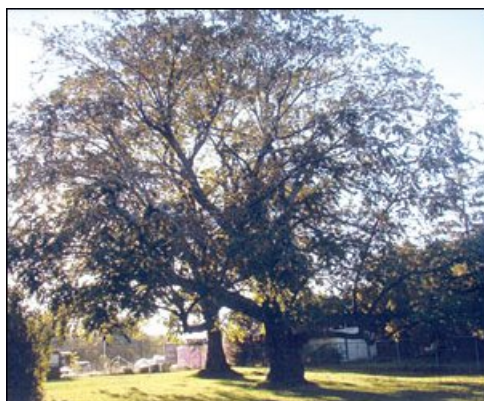

Kanada

Fiatal szürkedió fa a montreáli La Fontaine parkban:

150 éves szürkedió fa Napierville-ben:

Saint-Paul-de-l'Île-aux-Noix (magyarul: Diószigeti Szent Pál) község régi városháza előtt 100 évesnél idősebb szürkedió fa, amelynek odvába egy gyerek könnyen befér:

